

SĂPTĂMÂNA NAȚIONALĂ A BIBLIOTECILOR

sau

PRIMA CAMPANIE DE PROMOVARE A BIBLIOTECILOR ROMÂNEȘTI

Incontestabil, bibliotecile românești în general, și cele publice în special au făcut, în ultimele decenii, pași însemnați pe linia dezvoltării și automatizării serviciilor oferite utilizatorilor, înscriindu-se activ în tendințele internaționale actuale ale domeniului. Tot mai multe biblioteci participă în proiecte naționale și internaționale privind crearea de noi facilități și servicii pentru utilizatori. Asociațiile profesionale se implică în susținerea formării și dezvoltării profesionale a personalului din biblioteci, în perfecționarea activităților de bibliotecă.

Totuși, se poate constata, pe de o parte, că activitatea bibliotecilor nu este suficient cunoscută și apreciată în comunitățile pe care le servesc iar, pe de altă parte, deși declarată adesea, comunitatea bibliotecară nu este unitară, diferitele tipuri de biblioteci nu-și cunosc reciproc activitatea, nu conlucrează decât în foarte mică măsură și nu reușesc să promoveze o imagine coerentă asupra menirii lor în societatea românească actuală.

Conștientă de aceste aspecte și de repercusiunile lor asupra eforturilor de modernizare și adaptare a activității bibliotecilor la cerințele actuale de informare, cultură și educație ale utilizatorilor, Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România a lansat, la Conferința sa Națională din noiembrie 2004, ideea unei **campanii naționale de promovare a imaginii bibliotecilor și a asociațiilor acestora în cadrul comunităților pe care le servesc**. Această idee s-a concretizat prin organizarea, în perioada 18-23 aprilie 2005, a „**Săptămânii naționale a bibliotecilor**”.

Campania a fost gândită și lansată de asociația bibliotecilor publice, dar ea a urmărit atragerea și implicarea tuturor tipurilor de biblioteci românești și a asociațiilor acestora în ideea obiectivelor și problemelor comune cu care acestea se confruntă.

Obiectivele majore ale campaniei au fost următoarele:

- informarea autorităților administrației publice centrale și locale asupra activităților desfășurate de biblioteci, a importanței și calității serviciilor oferite comunității, dar și a problemelor (inclusiv financiare) cu care se confruntă aceste biblioteci în eforturile lor de modernizare;
- mediatizarea serviciilor și facilităților oferite utilizatorilor și atragerea acestora către bibliotecă;
- informarea reciprocă a specialiștilor din diferitele tipuri de biblioteci românești cu privire la activitățile (servicii, proiecte, produse informatice etc.) pe care le desfășoară și realizarea de acțiuni specifice și comune de cât mai multe biblioteci.

Principalele modalități de atingere a acestor obiective au fost gândite a fi:

1. Organizarea unor manifestări de amploare la nivel național
2. Desfășurarea concomitentă a unor activități bibliotecare de amploare în toate filialele ANBPR
3. Colaborarea tuturor tipurilor de biblioteci și asociații profesionale pentru susținerea unor acțiuni concomitente, după un program comun al FABR
4. Demersuri adresate mass-mediei pentru lobby în favoarea dezvoltării activităților și serviciilor de bibliotecă, realizarea unor interviuri și publicarea unor materiale referitoare la biblioteci și oportunitățile oferite utilizatorilor.

În continuare vom arăta cum s-au concretizat aceste direcții de acțiune pe parcursul campaniei, accentul fiind pus pe activitățile organizate de Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj și de Filiala Cluj a ANBPR în cadrul „Săptămânii Naționale a Bibliotecilor”.

Săptămâna a debutat în forță, cu Conferința Generală a ANBPR (Bușteni, 18 aprilie 2005) la care a participat ministrul culturii și cultelor, Mona Muscă, și ministrul secretar de stat Ioan Onisei. Conferința a prilejuit informarea reciprocă și dialogul reprezentanților Ministerului Culturii și Cultelor și al reprezentanților bibliotecilor județene din țară privind stadiul de dezvoltare, locul și rolul bibliotecilor în comunitate, programele Ministerului pentru bibliotecile publice considerate drept prima prioritate a strategiei de dezvoltare în domeniul culturii etc.

Din partea Ministerului Culturii și Cultelor, doamna ministru Mona Muscă a prezentat „*Programele și proiectele Ministerului Culturii și Cultelor pentru biblioteci publice*”. Domnia sa a insistat cu precădere asupra programului-campanie „*Prin lectură la cultură - reinventarea bibliotecilor*”, ale cărui principale obiective sunt:

- Finalizarea Bibliotecii Naționale a României
- Programul de automatizare a bibliotecilor publice din mediul urban și rural (300 biblioteci)
- Programul de automatizare a bibliotecilor publice (început în 1999 – reluat în 2005)
- Sprijin financiar bibliotecilor publice pentru achiziția de cărți și periodice
- Campania de promovare a lecturii
- Modificarea Legii Bibliotecilor și a Legii Depozitului Legal
- Realizarea Bibliotecii Digitale Naționale.

În continuare, Ioan Onisei, secretar de stat, a prezentat „*Implicarea Ministerului Culturii și Cultelor în relansarea bibliotecilor*” iar Horea Terpe, consilier personal al ministrului, „*Proiecte de finanțare ale Băncii Mondiale în România. Oportunități pentru finanțarea bibliotecilor*”.

Conferința Generală a ANBPR, Bușteni, 18 aprilie 2005

Intervențiile reprezentanților Ministerului Culturii și Cultelor au fost apreciate de participanții la conferință care au arătat că aspectele prezentate sunt dintre cele mai stringente pentru buna funcționare a bibliotecilor.

La rândul lor, reprezentanții bibliotecilor publice au prezentat principalele aspecte și probleme cu care se confruntă aceste biblioteci:

Astfel, doamna Doina Popa, președinte al ANBPR, a prezentat „*Starea bibliotecilor publice din România în anul 2004*”, o radiografie documentată a problemelor și evoluției bibliotecilor publice. Liviu-Iulian Dediu, președintele Comisiei de Automatizare a ANBPR, prin „*Programul de automatizare a bibliotecilor publice din România și necesitatea continuării lui*”, a oferit o pledoarie pentru automatizarea bibliotecilor românești. Constantin Bostan, prim-vicepreședinte al ANBPR, a subliniat în prezentarea sa rolul și „*Implicarea autorităților centrale și locale în asigurarea funcționării și dezvoltării bibliotecilor publice*”, iar Silvia Nestorescu, secretar ANBPR, „*Contribuția ANBPR la programul de formare continuă a personalului din biblioteci*”.

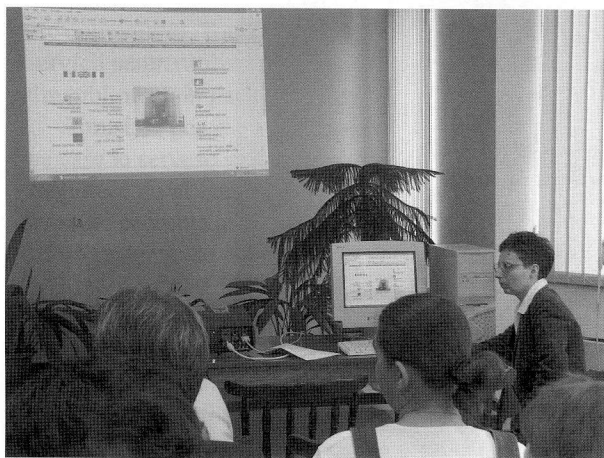
Materialele prezentate și discuțiile animate care au urmat au scos în evidență necesitatea dialogului, a colaborării între Minister, autoritățile centrale și locale, asociația profesională și conducerile bibliotecilor publice în vederea promovării unei politici coerente, a unor direcții unitare privind dezvoltarea și creșterea rolului bibliotecilor în comunitate.

Săptămâna națională a bibliotecilor s-a încheiat la 23 aprilie, care, prin Hotărârea de Guvern nr. 294/2005, a fost declarată „**Ziua Bibliotecarului din România**”. Astfel au fost încununate cu succes inițiativa și eforturile ANBPR privind instituirea unei zile a bibliotecarului român care să coincidă cu „Ziua mondială a cărții și a dreptului de autor”, sărbătorită la inițiativa UNESCO din anul 1995.

Pe parcursul întregii săptămâni, filialele ANBPR și bibliotecile publice din întreaga țară au desfășurat acțiuni și activități de amploare pentru promovarea locului și a rolului bibliotecilor în comunitate. Programul acestor manifestări se găsește pe site-ul ANBPR (www.anbpr.org.ro)

Analizând programul propus și realizat de Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj în colaborare cu Filiala Cluj a ANBPR, se poate constata că el a urmărit atingerea obiectivelor majore ale campaniei de promovare a bibliotecii:

Dezbaterea: **Biblioteca Județeană „Octavian Goga” - centru metodic și de îndrumare a activității bibliotecilor publice din județ** și activitățile demonstrative: **Biblioteca publică - centru de informare și promovare a culturii în municipiul Cluj-Napoca** au urmărit informarea reprezentanților Consiliului Județean Cluj, ai administrației publice locale, ai instituțiilor și mass-mediei clujene, precum și a primarilor din județul Cluj despre locul și rolul bibliotecii publice în cadrul comunității clujene. În acest context s-au prezentat serviciile performante oferite utilizatorilor, noua versiune a paginii web a bibliotecii, produsele de informare on-line. A fost lansată baza de date on-line „**InfoUtil: informații utile pentru clujeni – resurse web**”, bază de date care cuprinde o selecție de adrese web cu referire specială la județul Cluj, clasificate pe domenii de interes (cum ar fi: administrație publică, asistență socială, legislație, educație, cultură, viață economică etc.), precum și sinteze ale informațiilor existente pe fiecare adresă web în parte. Participarea bibliotecii în proiecte naționale și internaționale și beneficiile acestei participări pentru utilizatori a fost o altă temă de interes a dezbaterilor. S-a lansat proiectul european **LIBER-IMMS – Servicii interactive de transmitere de mesaje prin Internet și telefonie mobilă, bazate pe tehnologia RFID, destinate bibliotecilor publice**, al șaptelea proiect european la care participă biblioteca județeană clujeană. Finanțat de Comisia Europeană și cofinanțat de Consiliul Județean Cluj, proiectul are ca scop validarea de piață a unui set complet integrat de servicii noi de bibliotecă bazate pe tehnologia RFID. Discuțiile care au urmat tuturor prezentărilor au relevat faptul că imaginea bibliotecii în rândul instituțiilor clujene s-a îmbunătățit, că biblioteca și serviciile sale sunt percepute la adevărata lor valoare pentru comunitate și că aceste instituții sunt dispuse să sprijine eforturile bibliotecii de modernizare și diversificare a serviciilor.

Prezentarea bazei de date on-line **InfoUtil: informații utile pentru clujeni – resurse web**

Prezentarea proiectului european **LIBER-IMMS – Servicii interactive de transmitere de mesaje prin Internet și telefonie mobilă, bazate pe tehnologia RFID, destinate bibliotecilor publice**

Recunoscând rolul specialiștilor din biblioteca județeană în toate rezultatele obținute în anul 2004, Filiala Cluj a ANBPR a acordat următoarele premii:

Premiu pentru contribuții deosebite la relansarea revistei „Lectura” (Adrian Grănescu)

Premiu de fidelitate (Rodica Ivan)

Premiu pentru activități de promovare a lecturii cititorilor copii (Ana-Maria Dudescu)

Premiu pentru contribuții deosebite la derularea proiectelor bibliotecii (Camelia Mihut).

Obiectivul major al campaniei declanșate de bibliotecă a fost promovarea serviciilor și facilităților oferite locuitorilor Clujului, atragerea acestora către bibliotecă și lectură. Săptămâna 18-22 aprilie a fost declarată „**Săptămâna porților deschise**”, ceea ce a însemnat organizarea de vizite colective și asigurarea accesului asistat tuturor vizitatorilor la secțiile și filialele bibliotecii (inclusiv prezentarea depozitelor și a compartimentelor de prelucrare a documentelor și a produselor de informare on-line). La sediul central și filiale au fost realizate expoziții de prezentare a produselor de informare ale bibliotecii (pe suport hârtie), iar în holul de la sediul central s-a derulat, pe tot parcursul săptămânii, o prezentare multimedia a bibliotecii. Cotidianul „Adevărul de Cluj” a publicat în fiecare zi a săptămânii 18-23 aprilie articole de prezentare a bibliotecii și a activităților sale, articole scrise de bibliotecarii responsabili de aceste activități („Biblioteca „Octavian Goga” - o bibliotecă pentru toți clujenii”, „Achizițiile - respirația bibliotecilor”, „O nouă oportunitate de lectură”, „Un deceniu de proiecte europene la Biblioteca Județeană „Octavian Goga”, „Bibliotecile clujene - profesionalism în folosul cititorilor” și „Serviciile inovatoare de bibliotecă bazate pe tehnologia RFID”).

„Barometrul” înscrierilor și al vizitelor la secțiile și filialele de împrumut ale bibliotecii a înregistrat o creștere substanțială, ceea ce a probat efectul acțiunilor și al mediatizării realizate.

Atelierul de discuții profesionale „**Comunitatea bibliotecară clujeană**” a fost organizat de Biblioteca Județeană „Octavian Goga” în colaborare cu Atelierul de discuții „Philobiblon” al Bibliotecii Centrale Universitare „Lucian Blaga” din Cluj. Au participat bibliotecari de la biblioteca județeană și de la unele din bibliotecile universitare clujene, respectiv: Biblioteca Universității Tehnice, Biblioteca Centrală „Valeriu Bologa” a UMF Cluj și Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”. S-au prezentat și discutat cele mai noi realizări, servicii, produse de informare, proiecte și programe ale respectivelor instituții bibliotecare. Participanții au apreciat această modalitate de informare reciprocă și de discutare a unor aspecte comune ale profesiei, în contextul în care „comunitatea bibliotecară” este mai mult un slogan declarativ decât o realitate în societatea românească actuală (materialele prezentate se regăsesc în cuprinsul acestui număr al revistei „Lectura”).

Ajungem astfel la modul cum s-a realizat concret dorința ANBPR privind colaborarea tuturor tipurilor de biblioteci și asociații profesionale pentru susținerea, în cadrul „Săptămânii naționale a bibliotecilor”, a unor acțiuni concomitente. O astfel de colaborare ar fi arătat forța, unitatea de țeluri dar și problemele cu care se confruntă azi bibliotecile românești. Impactul de imagine, de loc și rol în societate ar fi fost deosebit de mare. Din păcate, cu mici excepții notabile (cum ar fi: Biblioteca Centrală Universitară din București, Biblioteca Universitară din Timișoara etc.), bibliotecile universitare nu au susținut acțiuni proprii în cadrul „Săptămânii naționale a bibliotecilor”. Valabil pe plan național, fenomenul s-a remarcat și pe plan local, la Cluj, unde singura modalitate de participare a bibliotecilor universitare la „Săptămâna națională” a fost prin intervențiile unora din specialiștii lor în cadrul atelierului de discuții. Faptul este, considerăm noi, simptomatic, subliniind că bibliotecile românești, specialiștii din cadrul lor, nu știu sau nu vor să se exprime și să acționeze, unitar când este cazul, dar și complementar și chiar concurențial, în sfera publică.

Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România a dat **două comunicate de presă** (18 aprilie și 23 aprilie 2005) prilejuite de începutul, respectiv încheierea „Săptămânii naționale a bibliotecilor”, comunicate prin care s-a urmărit prezentarea obiectivelor și a acțiunilor prilejuite de această campanie națională de promovare a bibliotecilor românești (www.anbpr.org.ro).

Pe plan local, filialele ANBPR și bibliotecile județene au inițiat adevărate campanii de publicitate în mass-media locală prin care s-a urmărit atât prezentarea obiectivelor urmărite și a acțiunilor organizate pe plan național și local sub egida „Săptămâna națională a bibliotecilor” cât și, mai ales, prezentarea bibliotecilor, a noilor servicii și facilități pentru comunitățile locale.

La Cluj-Napoca, biblioteca județeană, prin partenerii media, a realizat un adevărat „bombardament” informațional: au fost date comunicate de presă prin care s-au prezentat manifestările din cadrul campaniei, posturile locale de radio și televiziune au prezentat, pe tot parcursul săptămânii, materiale și imagini despre și din secțiile și filialele bibliotecii, conducerea bibliotecii a acordat interviuri, au fost publicate articole scrise de bibliotecari. Comunitatea clujeană a fost astfel pe larg informată despre ce înseamnă și ce oferă biblioteca publică utilizatorilor săi reali și potențiali.

Semnalele primite din presă, de la instituții locale și, nu în ultimul rând, de la cetățeni, ne fac să considerăm că această campanie de promovare a bibliotecii și-a atins în mare parte scopul propus, că ea merită continuată și în anii următori.

ADRIANA KIRALY

Șef serviciu,
Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj